

ĐỀ CƯƠNG HỌC PHẦN

1.Mã học phần: ITS3039

2.Số tín chỉ: 2

3.Học phần tiên quyết: Không

4.Ngôn ngữ giảng dạy: Tiếng Việt

5.Giảng viên:

- Họ và tên: Nguyễn Thị Thanh Thủy
- Chức danh, học vị, học hàm: Giảng viên, Phó Giáo sư, Tiến sĩ
- Thời gian và địa điểm làm việc: sẽ thông báo với sinh viên khi dạy
- Địa chỉ liên hệ: Khoa Quốc tế học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, 336 Nguyễn Trãi, Thanh Xuân, Hà Nội.
- Điện thoại: (84-4) 8584599 / 0912699941. Email: thanhthuyqth@yahoo.com
- Các hướng nghiên cứu chính:
  - + Chính sách đối ngoại Hoa Kỳ
  - + Quan hệ đối ngoại Hoa
  - + Quan hệ Việt Nam - Hoa Kỳ
  - + Ngoại giao công chúng Mỹ
  - + Các nước Đông Nam Á
  - + Canada và các nước Mỹ Latinh

Thông tin về trợ giảng:

- Họ và tên: Vũ Văn Anh
- Chức danh: Giảng viên
- Học vị: Thạc sĩ Quan hệ quốc tế
- Địa chỉ liên hệ: Khoa Quốc tế học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, 336 Nguyễn Trãi, Thanh Xuân, Hà Nội.
- Điện thoại: (84-4) 8584599 / 0902246169. Email: vananh.vu1611@gmail.com
- Các hướng nghiên cứu chính:
  - + An ninh và xung đột quốc tế
  - + Quan hệ giữa các nước lớn

6.Mục tiêu của học phần:

Sinh viên nắm được những kiến thức cơ bản về quan hệ đối ngoại của Hoa Kỳ qua các giai đoạn khác nhau và có khả năng vận dụng những kiến thức này vào nghiên cứu các sự kiện quốc tế cũng như các vấn đề đối ngoại của Việt Nam.

7.Chuẩn đầu ra của học phần:

7.1.Kiến thức:

Sinh viên đánh giá được quan hệ đối ngoại của Hoa Kỳ từ khởi đầu lập quốc (tính từ năm 1776 khi Mỹ tuyên bố độc lập) đến ngày nay.

Sinh viên cũng giải thích được những đặc điểm chính trong quan hệ đối ngoại của Hoa Kỳ và việc áp dụng các chiến lược và chính sách trong quan hệ đối ngoại trong từng giai đoạn cụ thể. Qua đó, thấy rõ từng bước phát triển của vị thế của Hoa Kỳ trên trường quốc tế qua các giai đoạn cũng như những yếu tố khách quan và chủ quan đã tạo điều kiện cho Hoa Kỳ đạt được những vị thế đó trong quan hệ quốc tế. Đồng thời, thấy được mục tiêu

xuyên suốt trong quan hệ đối ngoại của các chính quyền Mỹ từ sau Chiến tranh thế giới thứ hai đến nay là xây dựng vị trí lãnh đạo thế giới của Hoa Kỳ và những thách thức trong việc thực hiện mục tiêu đó.

7.2. Kỹ năng:

Tổng hợp và phân tích các vấn đề chính trong quan hệ đối ngoại của Hoa Kỳ, đặc biệt phải chỉ ra được động cơ của các chính quyền Mỹ trong việc thực hiện các chính sách đối ngoại đối với các nước và các vấn đề trong quan hệ quốc tế. Việc phân tích vấn đề nghiên cứu phải dựa trên những cứ liệu chính xác, đáng tin cậy, có tính thuyết phục, qua đó nâng cao kỹ năng tìm kiếm và xử lý tư liệu trong nghiên cứu cũng như biết cách đánh giá vấn đề nghiên cứu có cơ sở khoa học. Hoạt động này là cơ sở cho việc đạt được khả năng nghiên cứu các vấn đề chuyên sâu ở bậc học cao hơn. Thông qua việc đọc tư liệu bằng tiếng nước ngoài để nâng cao trình độ ngoại ngữ chuyên ngành quan hệ quốc tế, tiến tới có thể đọc tài liệu và trình bày các vấn đề quốc tế bằng tiếng nước ngoài một cách thông thạo.

7.3. Thái độ:

Sinh viên tôn trọng sự đa dạng về quan điểm, niềm tin trong công việc. Tham gia đầy đủ các buổi học trên lớp, nghiên cứu vấn đề một cách nghiêm túc với thái độ khách quan, khoa học; tích cực chuẩn bị bài thông qua việc đọc tư liệu tham khảo, phát hiện và nêu vấn đề thảo luận trên lớp, lắng nghe các ý kiến qua thảo luận với sự nhận xét của riêng mình, tích cực đọc tư liệu bằng tiếng nước ngoài

8. Phương pháp kiểm tra, đánh giá:

8.1. Kiểm tra-đánh giá thường xuyên

- Chuyên cần: 10%

8.2. Kiểm tra-đánh giá giữa kỳ và cuối kỳ

- Kiểm tra-đánh giá giữa kỳ: 30%

- Kiểm tra-đánh giá cuối kỳ (Tiểu luận): 60%

9. Giáo trình bắt buộc:

1. Nguyễn Thị Thanh Thủy, *Tập bài giảng Quan hệ đối ngoại Hoa Kỳ*. Thư viện Khoa Quốc tế học.
2. Thomas J. McCormick, *Nước Mỹ nửa thế kỷ - Chính sách đối ngoại của Hoa Kỳ trong và sau Chiến tranh Lạnh*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội 2004.
3. Lê Bá Thuyên, *Hoa Kỳ: Cam kết và Mở rộng*, (Chiến lược toàn cầu mới của Mỹ), Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội 1997.
4. Các *Chiến lược an ninh quốc gia* của các chính quyền Mỹ năm 1999, 2002, 2006, 2010, 2015, 2017.

10. Tóm tắt nội dung học phần:

- Học phần “Quan hệ đối ngoại Hoa Kỳ” cung cấp những kiến thức cơ bản, tổng hợp về lịch sử quan hệ đối ngoại của Hoa Kỳ, từ khởi đầu lập quốc. Trong mỗi một giai đoạn, học phần sẽ trình bày những vấn đề nổi bật trong quan hệ đối ngoại của Hoa Kỳ cùng với những chiến lược và chính sách đối ngoại cụ thể mà các chính quyền Mỹ đã sử dụng gắn với những hoàn cảnh quốc tế và điều kiện kinh tế, chính trị và xã hội của nước Mỹ. Toàn bộ nội dung học phần là một bức tranh toàn cảnh về quan hệ đối ngoại của Hoa Kỳ, qua đó nêu bật từng bước tiến của vị thế quốc tế của cường quốc này. Đồng thời, học phần cũng chỉ ra tham vọng lãnh đạo thế giới của Hoa Kỳ và những thách thức mà siêu cường này phải đối mặt trong việc thực hiện tham vọng đó kể từ sau năm 1945.

11.Nội dung chi tiết học phần:

1. QUAN HỆ ĐỐI NGOẠI CỦA NHÀ NƯỚC MỸ ĐỘC LẬP, 1776-1914

1.1. Ngoại giao trong cuộc đấu tranh vì độc lập dân tộc, 1776-1783

1.1.1. Các hiệp ước với Pháp và Anh

1.1.2. Quan hệ của Hoa Kỳ với Pháp và Anh sau khi độc lập

1.1.3. Học thuyết Monroe 1823

1.2. Mở rộng lãnh thổ và thị trường của Hoa Kỳ ở nước ngoài, 1890-1914

1.2.1. Những yếu tố thúc đẩy sự mở rộng lãnh thổ và thị trường của Hoa Kỳ

1.2.2. Chính sách Ngoại giao đô la, chính sách “Cây gậy lớn”

1.2.3. Công cuộc mở rộng lãnh thổ và thị trường của Hoa Kỳ ở nước ngoài

1.3. Tình hình chính trị, kinh tế và xã hội Hoa Kỳ đầu thế kỷ XIX

1.4. Nhận xét

2. HOA KỲ VỚI HAI CUỘC CHIẾN TRANH THẾ GIỚI, 1914-1945

2.1. Hoa Kỳ và Chiến tranh thế giới I, 1914-1918

2.1.1. Từ trung lập đến tham chiến

2.1.2. Hoa Kỳ chuẩn bị cho sự dàn xếp trật tự thế giới sau chiến tranh

2.2. Thời kỳ giữa hai cuộc đại chiến, 1919-1938

2.2.1. Tình hình kinh tế Mỹ sau Chiến tranh thế giới I

2.2.2. Quan điểm và sự tham gia của Hoa Kỳ trong việc dàn xếp trật tự thế giới sau Chiến tranh thế giới I

2.2.3. Các chính sách mở rộng ảnh hưởng của Hoa Kỳ sau chiến tranh

2.2.4. Chính sách của Hoa Kỳ đối với nước Nga Xô viết

2.2.5. Chính sách của Hoa Kỳ đối với Nhật Bản và Trung Quốc

2.3. Hoa Kỳ và Chiến tranh thế giới II, 1939-1945

2.3.1. Từ trung lập đến tham chiến

2.3.2. Quan hệ của Hoa Kỳ với Nhật Bản và cuộc Chiến tranh Thái Bình Dương

2.3.3. Tham gia liên minh chống chủ nghĩa phát xít

2.4. Nhận xét

3. HOA KỲ VÀ CUỘC CHIẾN TRANH LẠNH, 1946-1991

3.1. Trật tự Yalta và các chiến lược toàn cầu của Mỹ

3.1.1. Vị thế của Hoa Kỳ sau Chiến tranh thế II

3.1.2. Sự hình thành hai khối đối lập Mỹ - Xô

3.1.3. Các chiến lược toàn cầu của Mỹ trong Chiến tranh Lạnh

3.2. Hoa Kỳ và cuộc Chiến tranh Lạnh ở châu Âu

3.2.1. Thiết lập quan hệ đồng minh với Tây Âu

3.2.2. Quan hệ thù địch với Liên Xô và Đông Âu

3.3. Hoa Kỳ và cuộc Chiến tranh Lạnh ở châu Á

3.3.1. Đối với khu vực Đông Bắc Á

3.3.2. Đối với khu vực Đông Nam Á

3.3.3. Đối với khu vực Trung Đông và châu Phi

3.3.4. Đối với khu vực Mỹ Latinh

3.4. Hoa Kỳ và sự kết thúc Chiến tranh lạnh

3.4.1. Chính sách đối ngoại của chính quyền G. W. H. Bush

3.4.2. Sự sụp đổ của Đông Âu, Liên Xô và kết thúc Chiến tranh Lạnh

3.5. Nhận xét

4. HOA KỲ VÀ TRẬT TỰ THẾ GIỚI SAU CHIẾN TRANH LẠNH

4.1. Cục diện thế giới và chính sách đối ngoại của các chính quyền Mỹ

4.1.1. Cục diện thế giới sau Chiến tranh Lạnh: cơ hội và thách thức đối với Hoa Kỳ

4.1.2. Chính sách đối ngoại của Chính quyền B. Clinton

4.1.3. Chính sách đối ngoại của Chính quyền G. W. Bush

4.1.4. Chính sách đối ngoại của Chính quyền B. Obama

4.1.5. Chính sách đối ngoại của Chính quyền D. Trump

4.2. Một số vấn đề nổi bật trong quan hệ đối ngoại của Hoa Kỳ từ sau Chiến tranh Lạnh

4.2.1. Quan hệ của Hoa Kỳ với các cường quốc lớn

4.2.2. Hoa Kỳ với các cuộc khủng hoảng hạt nhân Triều Tiên và Iran

4.3. Nhận xét